

TSIPRAS'ın 40'ü çıktı ama ufukta ışık görümmüyor

TSIPRAS, seçimden önceki 40 günün ardından bu 40 gün içinde “muhalafetin başka iktidarın bambaşka olduğunu” bizzat yaşayarak öğrendi. Vaatler iyi hoş da Yunanistan'ın bu yıl 28 milyar Euro sadece borç ödemesi gerek ve kasada fareler cirit atıyor.

Tsipras'ın 40 günü önemli zira yaklaşık 5 yıldır hep birlikte bir ilkinin batışına ve onuruna dil uzatışına şahit oluyorsunuz. Yunanistan uzun yıllar süren (sarı) refah döneminin ardından iflaslar, isyanlar ve imiharlarla anılan bir ülke haline alıyor ve artık denizin Yunanistan için birliği anlamıyordu. Uzun yıllar istikrarını, huzurlu ve neseli insanlarımlı ilkesi olarak göserebilen Yunanistan, yaşadığı kriz sürecini ardından şatafatlı geçmişinin özlemine çekiyor, bir yandan bu durumun düşüncesini nedencilerin araştırırken diğer taraftan yeni gerçeklerine alışmaya çalışıyor. Borçlarını ödeyebilmek için TROYKA adıyla bir nevi Dişün-u-Ummuniye İdeası ile karşı karşıya kalan ve “Avrupa Birliği'nin hasta adamı” ilan edilen Yunanistan, aradığı beyaz altı prensisi Tsipras olup olmadığını merakıyla yeni bir döneme uyanıyordu.

Tedbirler sonuç vermedi

Sıkı sıkıya uygulanan tedbirler beklenen sonucu vermedi: Krizden bu güne Yunanistan ekonomisi büyük bir rakamları göremedi, işsizlik yüzde 30'lara, genç işsizliği ise yüzde 50 oranına dayandı, sorunu olarak görülen borç rakamlarında da iyileşme gözlenemedi ve Borçun Millî Gelire oranı % 175 oldu. Yunan halkı peş peşe alınan kemer sıkımlara tedbirleri üzerine sokaklara döktüldü.

Halkın bir diğer tepkisi de seçimlerde 1974'den bu yana devam eden tek parti iktidarlar dönemine son vermesi oldu. Krizden en büyük darbeyi oylan yüzde 47 den yüzde 7'ye düşen Sosyalist Pasok Partisi aldı. Buna karşı tepki oylarını toplayan rıkyı-faşist Altın Şafak Partisi parlamento'ya girdi. AB ve IMF ile imzalanmış anlaşmalar feshedeceğini vadeden Radikal Sol Koalisyon (SYRIZA) oylarını sürekli artırarak önce ana muhalefet ardından da iktidar oldu.

Radikal Sol Koalisyon

Synaspismos Rizospastikhs Aristotras (Radikal Sol Koalisyon) ya da bilinen adıyla SYRIZA'nın temsilcileri 2004 yılında gerçekleştirilen parlamento seçimlerinin öncesinde atıldı. Synaspismos (Sol Hareketler ve Çevre Koalisyonu), AKO (Yenilerin Komünistleri) Çevreci Sol), DEA (Enternasyonal İşçilerin Solu), KEEDA (Eylemciler Solu) Birlik Hareketi), Energoi Politis (Etkin Yarandaglar), Yunanistan Ekososyalistler, DIKKI (Demokratik Sosyal Hareket), Kokkino, Xekimna ve Rosa seçim sürecinde birlikte hareket etme kararlıydı. Koalisyon, katıldığı ilk seçimlerde yüzde 3,26 oy oranına ulaşarak mecliste altı sandalyenin sahibi oldu.

2007 ve 2009 genel seçimlerinde mecliste 14 sandalye kazanan Koalisyon, Mayıs 2012'deki parlamento seçimlerinde oy oranını %17'ye çıkarmayı başardı. Koalisyon, Mayıs ayındaki seçimlerin ardından hükümetin kurulmasını nedensiyile hazırladığı bir kez daha sandık başına giden Yunanlıların %27'sinin oyuunu almaya başgark, parlamentoya 71 milletvekili sokmayı başardı. Radikal Sol Koalisyon'un 2013'de bir parti haline alınmasına karar verildi ve 26 Ocak 2015 tarihli Yunanistan Genel Seçimlerinde %36,29 oranıyla 149 milletvekili çıkardı.

Asi ve Sevimmli Lider

“Eski sistemi, oligarşiyi, yolsuzluğu bitireceğiz. Kurumları paktletimi, tehditleri, aşgışlanmayı bitireceğiz. Hiç kimse iş bulmak için bağlanılmama güvencesine haklı olarak şartlara salınacak.” diyerek yola çıkan Tsipras, “İhtar, Adalet, Demokrasi” sloganıyla İktidara talip oldu. 15 Eylül 2014'te, toplumsal ve ekonomik çözümleniyi tersine çevirmek ekonomiyi yeniden inşa etmek ve krizden çıkmak için: İnsanî krizle mücadele etmek, -Ekonomiyi yeniden hareket ettirmek ve vergi adaletini sağlamak, -İktidarı yeniden sağlamak, -Demokrasiyi derinleştirmek için siyasi sistemi dönüştürmek hedeflerine odaklanarak “Ulusal Yeminden İnşa Planını” açıkladı. Tsipras en iddialı çıkışlarından bir tanesini borçların silinmesi konusunda yaptı ve 1953'te Almanya için yapıldığı gibi Yunanistan'ın da borçlarının büyük kısmının silinmesini, kalan kısmının ise “büteçe fazlası” yerine büyümeyle finansman edilebileceğini için “büyüme şartının” getirilmesini talep etti. Yine konu her gününde geldiğinden tebosunlara neden olan, Nazi işgalini sırasında Yunan Merkez Bankasından (G)alban paralarını/alınlarını iadesini, “bir kez daha” dilde getirdi. Dışyanın heresinde olursa olsun, sıkı ekonomik tedbirler alınca, maaşlarda indirim geleceğini, vergileri arttıracakları söyleyen bir siyasetsinin seçiminde oy toplayabilmeye çok zordur. Öyle bir siyasetsiçi, öyle bir seçim ve öyle bir ülke varsa da eğri, adresi

Mihailis Uzunlar

kesinlikle Yunanistan değildir. Beş yıldır geçinilecek refah düzeyinin özlemine çekerek yaşayan Yunan halkı “Kemerin daha da sıkacağız” diyene oy verebilecek kadar gelişmiş ve olgun bir toplum seviyesine ulaşmıştır.

25 Ocak seçimleri öncesi ekonomik kriz mağdurlarına, dar gelirliye, emeklilere, işsizlere “kemer gevşeteceğiz” diyerek ucu uya ise “Umut geri döndürün” sloganı ile oy isteyen, skandalalara karşın, maozlaşmamış, kravat takmayan, sempatik, gülmeyizli, karatı, bulcun ile dolgasın, motosikletle binen, önceki yıllarda farklı söylemleri olan genç simaların koydu ve “bir de bunları deneyeelim” dedi. Yunanistan'ın umudunu, tüm dünya kamuoyunda olduğu gibi Türkiye'de de büyük yankı uyandırdı. Tsipras'ın uzun yıllar boyunca Ak Parti'nin politikalarını takip ettiği yönünde haberler çıktı, sol partiler arasında da “SYRIZA ve Tsipras en fazla bize benzeyiyor” ve “Türkiye'de sol neden iktidar olamıyor” eksensinde tartışmalar yaşandı.

Kasada fareler cirit atarken

Tsipras, iktidarının ilk günlerinde Yunanistan için “devrim” sayılabilecek ilkleri imza attı. Bakamlar ilk kez dini değil, laik yemin verdiler. Aina'da, kriz döneminin “sembollerinden” sayılan Parlamento binası önündeki barıyerler kaldırdı. Polis gösterilerde tabanca taşınmama başgandı. Likas makam araçlarına satışa çıkarıldı. Ancak Tsipras İktidarının ilk günlerinde çok aceleci davranıldığı da aşkıkır. İktidarda

geldiğini göstermek için zamana karşın nedensiz bir yarığa girdi. Daha kreditletiller ile masaya oturmadan “Bildiklerini unutunlar” ve “Avrupa'yı biz değiştireceğiz” tarzı söylemlerle Almanya'yı ve IMF'yi karşısına aldı. Kreditorlerin ne diyeceğini beklemeden, seçim öncesi hermen tüm vaatleri tekrarlama da tanıyomu yitkesitti. AB Komisyonu Başkanı Jean Claude Juncker testi kapalı bir şekilde Yunan Hükümeti'nin amandore hareket ettiğini söyledi.

Yunan Hükümeti “Eski anlaşmaları içermeyi unuttum. Yeni bir anlaşmanın önerilerini hazırlamanın için bana 6 ay süre verin” dediyse de kreditorler hiç orali olmadılar ve “Eski anlaşmaları içermeyi geçertti. Sana 4 ay süre” cevabını verdiler. Para muhtlaklarını kapatması, bankaların ödeme sıkıntısına girmesi tehlikesi karşısında çaresiz uzlaşış Aina Realle ile tanıştı SYRIZA Hükümeti. Dört ay zaman kazandı belki ama bunun bedeli de oldu. Sözgelimi en önemli vaatlerden olan (751 Euro aşgari ücret, Emeklilere 1 maaş, İktidarı ve) şindiden rafı kaldırdı.

SYRIZA “Büyük başgari elde ettik. İlk kez gerçek müzakere yapıldı” diyor ancak, başta Almanya Malye Bakanı Wolfgang Schauble olmak üzere pek çok Avrupa ültesi farklı düşünüyor. Yaklaşık 40 günlük icaradan ardından halkın SYRIZA'ya desteği yüzde 84'ten yüzde 64'e düşüştü ve bu oran daha da düşmeye devam edecek gibi görünmüyor. Vatılan uzlaşma ile ilgili olarak 12 farklı siyasi bileşenden oluşan parti içindeki tepki sesleri de yükseliyor: “Gerî adım anlıd” deniyor. Hatta Başgari Aina'da SYRIZA karşıtı eylemler dahi yapılmaya başlandı, parti binası işgal edildi, protestoların devam etmesi bekleniyor.

SYRIZA, seçimden önceki 40 günün ardından bu 40 gün içinde “muhalafetin başka iktidarın bambaşka olduğunu” bizzat yaşayarak öğrendi. Vaatler iyi hoş da Yunanistan'ın bu yıl 28 milyar Euro sadece borç ödemesi gerek ve kasada fareler cirit atıyor.

Tsipras'ın önünde ne var

Beklenilinin aksine tavize yanaşmayan TROYKA karşısında Tsipras'ın ve partisinin durumu elbette çok zor. Karşılıklı güç denemeleri za-

man zaman şiddetli, zaman zaman yumuşak tonda devam ediyor: “Tam bir teslimiyet” ile “çarpışarak geri çekilme” arasındaki gelişler başta Avrupa olmak üzere tüm dünya kamuoyu tarafından yakından takip ediliyor. Tsipras'ın yapılmış sonuçlarına da çözüm arayışı vaat ettiği program ile “Tuhari Ol, İmkânsız İste” durumunda olduğu gözleniliyor. Hem Avrupa Para Birimi içinde yer almak, hem borçlarını azaltmak, hem kemer sıkıma karşı çıkmak, yaglı ve emekliler başta olmak üzere toplumun pek çok kesimine dönük destekleri artırmak, işsizlik insanı bir kriz halini almış krizle mücadele edilebilir, bu şartlar altında çok da mümkün görünmüyor. Zira ortak para birimi ile para politikası enstrümanlarını kullanamayan Tsipras'ın eli kolu bağli vaziyette. Üstelik Yunanistan gibi hizmet sektörüne dayalı bir ekonomiden söz ediyorsak, durum daha da karmaşık bir hal almaktadır. Her ne kadar Tsipras açıkladığı programda 11 milyar Euro malyet karşılığında 12 milyar Euro gelir elde edeceği beklentisine olsa da, bu öngörü şuan pek mümkün görünmüyor. İşsizlik başta özelleştirmeler ve bezerli diğer gelir getirici uygulamalara karşı çıkan Tsipras'ın, Komisyonlardan gelecek destek dışında başka bir gelir elde etmesi de pek mümkün görünmüyor.

Götürnen o ki, pazartıkı aralık-sız devam edecek biraz seneye, bir birkaç kalemde biraz seneye, bir miktar indirim olacak. Tüm taraflar ortaya çıkan tabloyu bir başgari gibi kabullenmek ya da göstermek zorunda kalacak. Ya da “Klasik Yunan Akli” yeniden devreye girecek ve bir takım tehditler ile sonu almaya çalışılacak! Hatta bu tehditlere başlandı bile: Malye Bakanı Yannis Varfakis önerilerinin kabul edilmesini durdurmanın yeniden seçime geleceğini, Dişişleri Bakanı Nikos Kotziias ise Yunanistan çökerece Avrupa cihatçılarla odar tehditleri ile bunun işaret fişeklerini vermiş durumdadır.

Aslında tüm bu yaşananları ve Yunanistan'ın geleceğini Almanya Malye Bakanı Schäuble: “İktidarda olmak gerçeklerle yüzleşmek demektir. Gerçekler maalesef her zaman hayaller kadar sevimmli değildir” sözleriyle özetliyor. Başbakan Alexis Tsipras'ın vicut dili de bunu gösteriyor zaten, 40 gün öncesine kadar nesşeli, rahat TSIPRAS'ın, biraz sinirli, kendisini sanki başka alanda hissedilen bir Tsipras gelmiş gibi görünüyor. Ve bu görüntü Yunan halkının “yeni den yegeren umutlarını” da kaybolması anlamına geliyor.

mcivrtz@gmail.com

